

Kwaliteit van bronbemalingen op peil!

Tijdelijke grondwaterstandverlagingen

In 2011 heeft SIKB de BRL SIKB 12000 vastgesteld. De beoordelingsrichtlijn (BRL) en bijbehorende (werk)protocollen, tezamen BRL 12000 genoemd, bevatten proceseisen voor het uitvoeren van een goede bronbemaling en de voorbereidende activiteiten die aan de daadwerkelijke bronbemaling voorafgaan. Het gaat om vrijwillige certificering. Bedrijven kunnen zich dus in de markt onderscheiden door een certificaat te behalen. Bedrijven geven zelf aan dat, los van het onderscheid in de markt, het werken conform de BRL 12000 prettiger werkt omdat de bedrijfsvoering verbetert. De eerste organisaties zijn in mei 2013 gecertificeerd.

Door: Guido Ritskes

Over de auteur:

Guido Ritskes is Programmamanager Water bij SIKB en is verantwoordelijk voor onder meer de BRL 12000 en de waterbodembetrouwbare richtlijnen van SIKB

DE TOTSTANDKOMING EN INHOUD VAN DE BRL

Bronbemalen is vakjargon voor het tijdelijk verlagen van de grondwaterstand in het kader van bijvoorbeeld een bouwproject, zodat in den droge gebouwd kan worden. De faalkosten als gevolg van fouten bij bronbemalingen bij bouwprojecten zijn gemiddeld hoog. Daarom is in 2009, op initiatief van Bouwend Nederland, gestart met het opstellen van de BRL 12000. Een consortium van Royal HaskoningDHV, Ballast Nedam en Tjaden heeft de BRL 12000 opgesteld. Een begeleidingscommissie bestaande uit ongeveer 20 experts uit de sector, begeleidde het consortium daarbij. In 2011 werd de BRL 12000 vastgesteld en sinds het voorjaar van 2013 is het mogelijk voor organisaties zich te laten certificeren op één of meer protocollen. De BRL 12000 bestaat uit een BRL, waarin onder meer eisen aan het managementsysteem en de certificerende instelling worden gesteld, en vier protocollen die eisen stellen aan de primaire processen. Die processen en bijbehorende protocollen zijn:

- het voorbereiden van een melding of vergunning in het kader van een bemaling inclusief het opstellen van een bemalingsadvies (protocol 12010);
- het opstellen van een technisch bemalingsplan (protocol 12020);
- het uitvoeren van de bemaling (protocol 12030);
- het aansturen van de bemaling (protocol 12040).

DOEL VAN DE BRL

De BRL 12000 gaat niet of nauwelijks in op de technische aspecten van bronbemalingen. De BRL 12000 stelt eisen aan de processtappen die door de experts als risicovol zijn aangemerkt. Het is geen technisch handboek. De BRL schrijft voor hoe je risico-

volle zaken kunt beheersen in je bedrijfsvoering en borgt daarmee de goede kwaliteit van een bronbemaling.

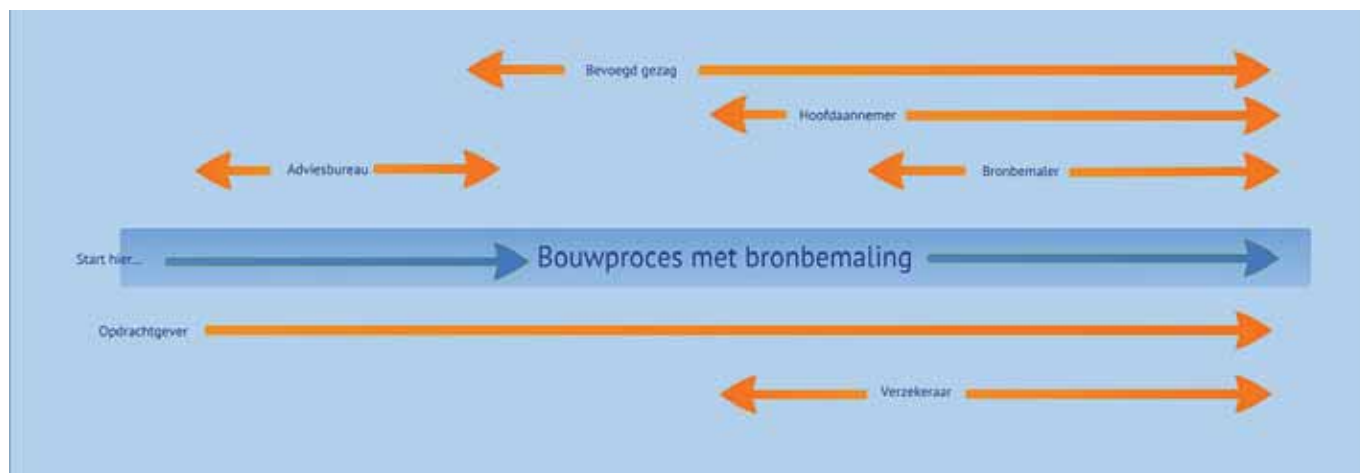
Naast deze richtlijn voor de uitvoerende partijen is gelijktijdig een richtlijn voor het bevoegd gezag in het kader van bronbemalingen opgesteld, de Besluitvorming uitvoeringsmethode, kortweg BUM Tijdelijke grondwaterbemalingen. Waterschappen kunnen deze richtlijn gebruiken bij het behandelen van meldingen of vergunningaanvragen in het kader van bronbemalingen.

VEEL SCHAKELS IN DE KETEN...

In het voortraject en bij de uitvoering van bronbemalingen zijn veel partijen betrokken. Een gemiddeld bouwproject met bronbemaling verloopt in vogelvlucht als volgt. Het begint bij een opdrachtgever die bijvoorbeeld een kantoorgebouw inclusief parkeerkelder wil bouwen. Een adviesbureau stelt vervolgens een

De BRL verbetert de bedrijfsvoering

bemalingsadvies op waarin onder meer is berekend hoeveel grondwater per tijdseenheid afgevoerd moet worden om de bouwput droog te houden. Dat bemalingsadvies is de basis voor de vergunningaanvraag bij het waterschap, zodat het grondwater onttrokken en geloosd mag worden. Nadat de vergunning verleend is, is de aannemer inmiddels in beeld die het gebouw gaat realiseren. Voorafgaande aan de bouw werken aannemer of de door hem ingehuurd bronbemaler de exacte technische aanpak van de bronbemaling uit in een technisch bemalingsplan. Dit plan wordt onder meer gebaseerd op het bemalingsadvies en de vergunning. Tijdens de bouw zorgt de bronbemaler dat 'in den droge' gebouwd kan worden.

DIRECT BETROKKENEN IN EEN BOUWPROJECT MET BRONBEMALING.

WAT GAAT ER FOUT?

Belangrijke aanleiding voor het opstellen van de BRL 12000 was het ontbreken van concrete verbindingen tussen de genoemde ketenpartners bij bronbemalingen (zie bovenstaande figuur). Rapporten met berekende bemalingsdebieten gaan van bedrijf naar bedrijf zonder dat volledig duidelijk is welke gegevensbronnen gebruikt zijn en welke aannames gedaan zijn. Ook ontbreekt het vaak aan een duidelijke, logische of expliciete rolverdeling bij de uitvoering van een bronbemaling. In het gehele (bouw) project vormt de bronbemaling vaak het ondergeschoven kindje. Belangrijke reden daarvan is het feit dat de bronbemaling in de totale bouwkosten een gering bedrag vormt; waardoor het vaak als sluitpost in het project wordt gezien. Punt is dat de schade, als iets met de bronbemaling fout gaat, juist relatief hoog is vergeleken met andere risico's in het project. Bovendien zijn risico's nogal eens niet of slecht benoemd of afgewenteld naar een ketenpartner (onderaannemers) die ten aanzien van die risico's niet aan de knoppen draait. Keuzen die in de keten gemaakt worden en later verkeerd uitpakken worden vaak niet teruggekoppeld naar de ketenpartner die die keuze heeft gemaakt. Leermomenten zijn dus schaars. Gevolg van dit alles is hoge verzekeringspremies of zelf onverzekerbare bouwprojecten.

De BRL stelt eisen aan risicovolle processtappen

EN MET DE BRL 12000?

Werken conform de BRL 12000 maakt genoemde zaken beter beheersbaar, doordat de BRL op al deze risicovolle punten proceseisen stelt waarmee de risico's beter beheersbaar worden. Voorbeeld is het uitvoeren van een risico-check, die onder meer voorkomt dat de omvang van bemalingen 1 op 1 wordt gekoppeld aan het risicoprofiel van de bemaling; verkeerd uitgevoerde kleine bemalingen kunnen ook grote gevolgen hebben. Verder schrijven alle protocollen de ingangscontrole voor. Daarbij moet het bemalingsadvies en -plan dat de bemaler in handen krijgt, en waarmee hij geacht wordt de bemaling te realiseren, eerst op een aantal punten worden gecontroleerd. Ook biedt de BRL 12000 mogelijkheden om het risico op verplaatsing van verontreinigingen door bronbemalingen beter te beheersen. Verzekeraars geven aan blij te zijn met de BRL 12000. Daarbij wordt zelfs gesproken over de bereidheid om niet handelen conform BRL 12000 te sanctioneren, bijvoorbeeld door een hoger eigen risico te hanteren.

TEN SLOTTE

De gebruikers van de BRL 12000 geven aan dat het weliswaar een relatief omvangrijke set documenten betreft, maar dat deze de werkprocessen en eisen wel erg helder uiteenzet, waardoor het prettig werken is met de documenten. Als punt van aandacht wordt genoemd dat de BRL flinke eisen stelt op het gebied van de administratie. SIKB evalueert momenteel de huidige versie van de BRL 12000, waarna de documenten op basis van dergelijke ervaringen worden aangepast.

Ervaringen worden gedeeld via het Platform Bronbemaling

SIKB heeft met de start van het opstellen van de BRL 12000 in 2009 ook het platform Bronbemalen opgericht. Dit open platform, bestaande uit professionals die betrokken zijn bij bronbemalingen, komt gemiddeld tweemaal per jaar bijeen om ervaringen op het gebied van bronbemalen te delen. Via www.sikb.nl kunnen alle genoemde SIKB-documenten worden gedownload en is meer informatie over het Platform Bronbemalen te vinden. Ook is via die site de waaier Bronbemalen kostenloos te bestellen. Via www.bronbemalen.nl is meer inhoudelijke informatie over bronbemalen te vinden.

